

معرفی کتاب

دکتر محمدرضا فخر روحانی^۱

السید حسین الموسوی ابوسعیدة، رکضة طويريج، قم/ نجف: مكتبة
ابوسعیدة الوثائقية العامة، ۲۰۲۴. صص ۱۱۴.

پیاده‌روی، یکی از نشانه‌ها و از
اجزای حرکتهای بزرگ
تاریخ‌های دینی و سیاسی به‌شمار
می‌آید. در این میان، یکی از
راهپیمایی‌های بزرگ دینی،
پیاده‌روی هروله‌گونه طویرج در
عراق است.

طویرج، نام آبادی‌ای در میانه
راه کربلا به‌سمت حله است.
فاصله آن تا دو شهر حله و کربلا،
یکسان و حدود ۲۰ کیلومتر است.
کلمه «طویرج»، صورت تغییر یافته
کلمه «طریق» است. در عربی
محلی آن منطقه، کلمه «طریق»

[راه] را «طریج» تلفظ کرده و جمع مکسر آن، «طویریج» است.

این پیاده‌روی شعائری و دینی، ابتدا در سال ۱۳۰۳ ق / ۱۸۸۵ م شکل گرفت. این پیاده‌روی بزرگ، که روز عاشورا برگزار می‌شود، ابتدا از سوی میرزا صالح قزوینی [فوت ۱۳۰۴ ق = ۱۸۸۶ م]، که بنیان‌گذار شهر طویریج است، آغاز شد. کتاب مورد بررسی، به‌تاریخچه مختصر این راهپیمایی در بازه زمانی ۱۳۰۳-۱۴۴۶ ق = ۱۸۸۶-۲۰۲۴ م [مدت ۱۴۳ سال] توجه دارد.

انگیزه به‌وجود آمدن این راهپیمایی بزرگ، صورت عینی‌بخشیدن به‌ندای حضرت امام حسین علیه السلام در روز عاشورا بوده که تاریخ را مورد خطاب قرار داده است و فرمودند: هل من ناصر ینصرنی / آیا کسی هست که مرا یاری کند.

کتاب رکضة طویریج، از تألیفات ارزشمند حضرت آیت‌الله سیدحسین موسوی ابوسعیده نجفی است. ایشان از بزرگترین علمای علم‌الأنساب در جهان تشیع هستند.

کتاب، به‌حوادث تاریخی فراوانی که در مسیر راهپیمایی طویریج رخ داده است، نیز اشاره می‌کند. این حوادث ناگوار، به‌طور عمده زمان قبل از سقوط حزب بعث عراق در سال ۲۰۰۳ م بوده است. البته، اندکی بعد از سقوط، تروریست‌های تکفیری در سال ۱۴۲۵ ق = ۲۰۰۴ م، بمبی قوی را در مسیر راهپیمایی منفجر کردند که در اثر آن، بیش از ۱۱۵ نفر شهید و بیش از ۳۰۰ نفر مجروح شدند. در فهرست اسامی ۹۴ نفر شهید درج‌شده در کتاب، تعدادی از نام‌های ایرانی اعم از زن و مرد دیده می‌شوند.

نکته در خور توجه این است که در میان آن دسته از حکام عراق، که با راهپیمایی طویریج مخالفت و برایش حادثه ایجاد کردند، نام یاسین بن حلمی بن سلمان الهاشمی [۱۸۸۴-۱۹۳۷ م] دیده می‌شود. او همان کسی است که دستور داد تا منارة‌العبد در قسمت شرقی صحن مطهر حسینی را تخریب کنند. او در اصل، اهل ترکیه است و چندسالی، مقام‌های بالای حکومتی داشت. یاسین‌الهاشمی به‌دشمنی با پیروان اهل بیت علیهم السلام، مشهور بود و بعد از تخریب منارة‌العبد، شاعران عراقی مرثیه‌ها سروده، او را با هارون و متوکل عباسی هم‌تراز دانسته و به‌هجو و لعن او پرداختند.

راهپیمایی طویریج در سال‌های بعد از توجه عموم مردم، به‌صورتی شایسته

برخوردار گشته و برای زائران، خدمات شایسته‌ای فراهم شده است. این راهپیمایی از اوایل صبح روز عاشورا از طویریج شروع، در کربلا از باب‌القبله به حرم مطهر حسینی وارد، از درب شرقی حرم خارج و از راه بین‌الحرمین و از طریق درب غربی حرم مطهر عباسی وارد حرم مطهر عباسی می‌شوند، بعد عزاداران و زائران از حرم خارج می‌شوند. در سر راه، ارادتمندان اهل بیت علیهم‌السلام، گاو، گوسفند و شتر برای زائران قربانی می‌کنند.

در سال‌های اخیر، مکان‌های مسقف، گروه‌های خبرنگاری، پزشکی و بهداشت عمومی، به‌ویژه نیروی انتظامی برای سهولت بیشتر برگزاری این راهپیمایی بزرگ و ارادتمندانه، مهیا می‌شود.

